

ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ

ΣΤΟΝ ΚΑΡΘΑΙΟ

Χωριατοπούλα· πού σὲ πᾶν ἀγύριστα
μὲ ξέπλεκα μαλλιά γύρω χυμένα,
Καί μ' ἄνθια σκεπασμένη γλυκομύριστα,
ἀπ' τῆς αὐλῆς τίς γλάστρες σου κομένα.

Στὸ μεσοχώρι ἐπέρασαν τὸ ξόδι σου,
Καί' ἀπ' τῆς λεύκας τ' ἀσημιὰ κλωνάρια,
Ἐκεῖ πού μὲ τ' ἀφράτο χυτὸ πόδι σου
λαγγεύαν στὸ συρτὸ τὰ παλληκάρια.

Ψηλὰ ἀρχινάει στὸ δέντρο ἓνα ψιθύρισμα,
σὰ μυρολόι στὰ κλώνια τὰ θλιμένα,
πού σοῦστειλαν στερνὸ νεκροσιγύρισμα,
δυσὸ φύλλα, στὰ μαλλιά σου, μαραμμένα.

Δροσιά· δροσούλα πέφτει κι ἀργοκύλησε
μιὰ στάλα — διαμαντόπετρας κομμάτι —
τ' ἀχνό σου τ' ἀχειλάκι ἦρθε κ' ἐφίλησε
βαθειὰ μέσ' ἀπ' τὰ φύλλα σοῦπε κάτω,

γιά τὸ χορὸ σου· πού οἱ γερόντοι ἐγλάρωναν
τὰ μάτια τους· σὰ λύγιζες τὸ γόνα,
κάτι γιὰ τοὺς λεβέντες πού ἐμαρμάρωναν,
σὰ διαβαίνες πρωτόγαλτη τρυγόνα,

Γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν πουλιῶν — πῶς γίνεται;
Γιὰ τῆς θρυσούλας τ' ἀπαλὸ τραγούδι,
τὸ πῶς ἀνθίζει κ' ὕστερα πῶς σβύνεται
κάθε τῆς γῆς μυριστικὸ λουλουδί.
Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Σκαμπανεβάζει τὸ καράδι
Πάνω σὲ κύματα βουνά,
Μιά τὸ σηκώνει μιὰ τὸ θάβει
Καθένα κύμα, πού περνᾷ...

Ὡς πού νὰ φτάσει στὸ λιμάνι,
Πού μιὰ ψυχὴ μὲ καρτερεῖ.
Ἄχ, ἡ λαχτάρα μου ὅλο αὐξάνει,
Γαλήνη πιά δὲ θὰ μᾶς βρεῖ;

Ἔτσι μέσ' στῆς ζωῆς τὸ σάλο,
Σὲ κάθε μας καχυμὸ μεγάλο,
Σκαμπανεβάζει καὶ ἡ ψυχὴ,

Γυρεύοντας ξανά γαλήνη
Μέσ' στὴν ἀπόλαψή πού σβύνει
Τοῦ πόθου μας τὴν ταραχή.

Σεπτέμβριος 1920

ΣΗΝΑΜΣΙΑ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΜΙΣΟΣ

Μὲ τὸν τίτλο αὐτὸ ἐξέδωκε τελευταῖα ὁ Γεώργ. Κι-
τρόπουλος ἓνα ἀρκετὰ καλὸ διήγημα πού ἀξίζει τὸν
κόπο νὰ τοῦ ἀφιερῶσαι κανεὶς λίγες ἐπαινετικὰς λέ-
ξεις. Πραγματικὰ ἡ ἐργασία πού μᾶς παρουσιάζει,
μᾶς δίνει πολλές, πάρα πολλές ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον,
μᾶς λέει πῶς ὁ Κιτρόπουλος, πού σημείωσε κάποια
σχετικὴ βελτίωση, (γιατὶ τὸ σημερινὸ του διήγημα εἴ-
ναι πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ κείνα πού ἔχει γράψει ὡς τὰ
σήμερα — κ' ἔχει γράψει ἀρκετὰ, χωρὶς ὅμως μεγά-
λη ἀξία), μπορεῖ νὰ γίνῃ καλύτερις, καὶ νὰ μᾶς πα-
ρουσιαστῇ μιὰ μέρα — ἂν τοῦ μείνῃ καιρὸς — ἓνας
καλὸς διηγηματογράφος. Μερικὲς ἀτέλειες, πού ἔχει
ἀκόμα, νὰ διορθῶσι, μερικὲς ἀδυναμίες νὰ νικήσῃ,
καὶ θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ κάτι τὸ καλὸ.
Προπάντων ὅμως πρέπει νὰ φήσῃ κατὰ μέρος τὴ με-
γάλῃ ιδέα πούχει γιὰ τὸ τ α λ έ ν τ ο του, ἂν θέλῃ
νὰ προοδέψῃ. Τὴ μεγάλῃ τιν δὲ αὐτὴ ιδέα, τὴ δια-
βλέπει κανεὶς στὸν πρόλογο πού προτάσῃ ὁ Βρσι-
μιτζάκης στὸ ἔργο του, καὶ τὸν ὁποῖον δέχτηκε νὰ υἱ-
οθετήσῃ, δημοσιεύοντάς τον, ὁ Κιτρόπουλος. Κατα-
δικάζεται σ' αὐτὸν ὁ Παπαδιαμάντης, θάβεται τὸ ἔ-
θνικὸ μας διήγημα, — πὺν ἀποκαλεῖται μάλιστα καὶ
ἀ ν ή θ ι κ ο — καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὴν κρύα πλάκα πού
τὸ σκεπάζει στήνεται τὸ ἔργο τοῦ Κιτρόπουλου.

Αὐτὸ εἶναι πολὺ.

Καὶ ὅχι μόνο ὁ Βρσιμιτζάκης, μὰ καὶ κάποιοι ἄλ-
λος πού ἔγραψε μιὰ κριτικὴ στὸν «Ταχυδρόμο Ἀλε-

ξάνδρεια», τοῦ δυναμώνει αὐτὴ τὴν ιδέα.

Σ' αὐτὴ τὴν κριτικὴ, — γραμμένη βέβαια ἀπὸ κά-
ποιο φίλο τοῦ συγγραφέα — ἀνεβάζεται ὁ Κιτρόπου-
λος στὸ ὕψος τοῦ πρώτου διηγηματογράφου τῆς Αἰ-
γύπτου. Αὐτὸ τὸ παραδεχόμεστε. Ἔπρεπε ὅμως νὰ
προστεθεῖ πῶς στὴν Αἴγυπτο δὲν ὑπάρχει κανένας
ἀνεξαρτέτως καλὸς διηγηματογράφος.

Τὰ παλαιὰ ἐπαινετικὰ λόγια βλάπτουν ἀντὶ νὰ ὡ-
φελήσουν τὸ συγγραφέα. Ὁ Κιτρόπουλος πρέπει νὰ
θεωρῶσιν τὸν ἑαυτὸ του ὅτι εἶναι ἀκόμα μακριὰ ἀπὸ
τὸ τέλειον, ὅτι γιὰ νὰ φτάσῃ ἐκεῖ τοῦ χρειάζεται ἀκό-
μα δουλιὰ, κόπος. Καὶ γιὰ νὰ φτάσῃ, πρέπει νὰ ἐπι-
διώξῃ ἄρχα πρωτοτυπία, ζωηρὴ ἀπεικόνιση, ὁμορφο-
δέσμιον. Αὐτὰ ὅλα τοῦ λείπουν ἀκόμη. Εἴμαστε ὅμως
βέβαιοι πῶς θὰ τὰποχτήσῃ. Καὶ τότε θὰ γίνῃ πραγ-
ματικὰ ἓνας καλὸς διηγηματογράφος!

Ἀλεξάνδρεια

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΑΘΗΝΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΙΖΙΑΝΕΣ

Φίλε Νουμά,

Ἐπειδὴς πρόσφατα γυρίσαμε ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ
μποροῦμε νὰ κάνουμε τὴ σύγκριση, θέλουμε νὰ συχα-
ροῦμε τίς Ἀθηναῖσες καθε κοινωνικῆς σειρᾶς γιὰ
τὸ φιλόκαλο τρόπο πού ντύνονται. Ἡ φιλοκαλία ἀ-
παραίτητα ἀπαιτεῖ τὸ ἀπλό, καὶ ἴσα ἴσα ἀπτοῦ ἐξέ-
χουν οἱ Ἀθηναῖσες. Μὲ ἓνα τίποτα σοῦ κάνουνε μιὰ
φορεσιὰ τρέλα. Οἱ Παρισινὲς βέβαια σ' ἀπὸ τοὺς
μένονε μίλια πίσω. Κ' ἓνα ἄλλο τολμοῦμε νὰν τίς συ-

χρηούμε. Τὰ ὠραία τους στήθια. Μὲ τέτια στήθια ἔπρεπε νὰ θρέψουνε μιὰ γενιὰ εὐσέβη. Μὰ, Ἀθηναῖσές μου, δὲν ἔχετε ἰδέα τῆς ιδέας πῶς νὰ ἀναθρέψετε τὰ παιδιά σας. Ἐπρεπε νὰ κανονίζετε τὴ ζωὴ σας ἀνάλογα μὲ τὴς ἀνάγκες τοῦ παιδιοῦ, μὰ εἰσεῖς κανονίζετε τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ ἀνάλογα μὲ τὴ διασκέδασή σας. Παρκαζοῦμε, παραβλέψτε τὴν εἰλικρίνειά μας.

Δικός σου
Α-Ω

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ Ἐκδοτικός Οἶκος Μυστακίδη καὶ Μακρῇ (Στοῦ Ἀρσακείου) ἔβγαλε ὅλα τὰ ὅμορφα καὶ πεταχτά τραγουδάκια ἀπὸ τὶς δυὸ ὑπερέττες τοῦ μουσικοσυνθέτη κ. Θ. Σκελλαρῖδη: «Ἀρλεκίνος» καὶ «Θέλω νὰ ἰδῶ τὸν Πάπα», ποὺ ἔχουν ξετρελλάνει τοὺς Ἀθηναίους καὶ περισσότερο... φ5 Ἀτιθίδες μας. Τὸ κάθε τραγούδι τοῦ «Ἀρλεκίνου» πουλιέται 2 δραχμῆς καὶ τὸ κάθε τραγούδι τοῦ «Πάπα» δρχ. 2.50.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΕΒΡΥΚΟΛΑΚΙΑΣΕ Ο ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Μιά παρέα τοῦ Βόλου προσπαθεῖ νὰ ξεθάψει καὶ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μιστριώτισμοῦ καὶ τοῦ εκπαιδευτικοῦ σχολαστικισμοῦ. Συνήλασε λοιπὸν ἡ παρέα τῶν καθαρεινιστῶν καὶ, ἐν ἱερᾷ ἀγανακτῆσει διὰ τὴν προσγνωμένην βεβήλωσιν τῆς «ἡεῖας γλώσσης», ἀνεκηρύχθη εἰς ἐπὶ ἀνδριμον συλλογὴ τῆς «ἐπὶ τὸν γνωστὸν εἰληνικὸν τρόπον, καὶ ζητεῖ τηλεγραφικῶς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν «ἐκχυδαίστων πρὸς ἀποσῶσιν τοῦ ἀπειλοῦντος τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν κινδύνου». Καὶ ἡ μὲν γλῶσσα, χωρὶς νὰ πελεῖται οὐδαμῶθεν, συντελεῖ τὴν ἀνταρξίαν εἰς αὐτὴν ἀναμύρῳσιν διὰ νὰ φρεμαρῶσθαι σὲ κατὰλληλο ὄργανο συνεννοήσεως τῶν Ἑλλήνων τοῦ 1900 καὶ ἔχει ἐκείνων τοῦ 400 π. Χ. Μόνον ἀπὸ τοὺς ρωμαντικούς, ποὺ ἀτενίζουν μίανως τὸν οὐρανὸν, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ καταλάβουν τί γίνεται στὴ γῆ, ἀπειλεῖται ἡ γλῶσσα καὶ ἡ διανοήσις ἡ Ἑλληνική. Οἱ θαυμασταὶ τῆς ὠραίας ἀρχαίας γλώσσης πρέπει νὰ καταλάβουν ὅτι, ἡ γλῶσσα πρέπει πρῶτα νὰ γίνῃ γλῶσσα διὰ τῆς ὁποίας νὰ καταλαβαίνονται μετὰ τῶν οἱ Ἕλληνες, διὰ νὰ τελειοποιεῖται ἔπειτα καὶ ἐξωραϊποεῖται, ὡς ὀνειρεῖνται, σύμφωνα μὲ τὴς συνθήκες τῆς διανοητικῆς μας ἀναπτύξεως, καὶ ὡς μὴν παρὰσύρουνται ἀπὸ τοὺς συμφεροντολόγους ποὺ θέλουν, γιὰ νὰ διατηροῦν πάντοτε τὸ ἀποκοιμισμὸς τοῦ λαοῦ, νὰ συγκαταστήσουν μὲ τὰ δόντια τὴν γλωσσικὴ βαβυλωνίαν τοῦ προσφύτου παρελθόντος. Ἡ δὲ κυβέρνησις, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνονται οἱ καθαρεινισταῖνοι, ὡς προσέξει μὴν περιπλέξει καὶ τὴν γλῶσσας εἰς τὴν προεκλογικὴν κίνησιν, καθόσον θὰ ἀνελίμβανε μεγάλην εὐθύνην ἀπέναντι τῆς ἱστορίας. Τὸ γλωσσικὸν μας ζήτημα μπῆκε σ' ἓνα δρόμο καὶ ὀφείλουμε νὰ τ' ἀφήσουμε νὰ ἐξελιχθεῖ ἐλευθέρως. Ἐπὶ μίαν 80ετίαν ἐδοκιμάσαμεν τ' ἀποτελέσματα τοῦ καθαρεινιστικοῦ σχολαστικισμοῦ, ἀπὸ δὲ τὴν δημοτικὴν, παρὰ τὴν πρόσφατον εἰσαγωγὴν τῆς, εἶδαμεν με-

ρικῶς ἐκλάμψεις προόδου, ἐκ τῶν ὁποίων μπορούμε νὰ συμπεράνωμεν ὅτι εὐρήκαμεν τουλάχιστον τὸν δρόμον πρὸς τὴν εκπαιδευτικὴν μας ἀναμύρῳσιν, Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δεῖξωμεν καὶ ἐδῶ τὴν ἐπιπολαώτητα μας.

Ἐφημ. «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Μ. Γιανν. Κάτι κάνεις καὶ θὰ κάνεις περισσότερο πιστεύουμε· μὰ νὰ μὴ σὲ πιάσει ἀνυπομονησία· ἀγάλλι· ἀγάλλια γίνεται ἡ ἀγορεύσις μέλι. Ἔτσι καὶ τὸ «Ἐνὸ Σταφύλι» σου πρέπει νὰ γλυκαίνει κομμάτι, γιατί ἄλλως δὲ φαίνεται γιατί πῆγε ἡ ἀφεντιά τῆς σὸ μανάνη. Καὶ κατ' ἄλλο: αὐτὸ τὸ εἶδος ποὺ δὲν εἶναι σάτυρα παρὰ μόνον εὐθυμογραφία, καὶ μάλιστα κάποια ἐσκεπαστὴ μουρνταρογραφία, μπορεῖ νάχει πολὺ καλὰ τὴ θέσιν του σ' ἓνα ἄλλο εἶδος περιοδικῶ. Γιὰ τὸ διόρθωμα ποὺ λές, καλύτερα νὰ μένει. Καλὰ θὰ κάνεις νὰ μελετήσεις μερικὸς καλοὺς σατυρικούς καὶ χουμορίστες ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνη καὶ τὸ Λουκιανό. —κ. Γ. Δ. Βαρ. Λάβαμε τὸ «Βαρκάρη» καὶ τὰ «Στὸ Διάβα κτλ.» Μὴ βιάζεσαι. Ἐχεις μέσα σου, σοῦ τυχούμε καὶ ἄλλοτε πεῖ, ὅ,τι χρειάζεται, μὰ χρειάζεται κάποια ἐκφραστικὴ τελειοποίησις. Πῶς ἡ φύσις ντυθῆκε μαβιά; Καὶ τί θὰ πεῖ θυρικὴ ἀνεμῶνα; —κ. Μ. Γράφει ἀρετὰ καλοὺς στίχους. Τίποτ' ἄλλο δὲν ξέρουμε. Τὸ ποιήμα σου ἔχει: πρῶτα πῶς εἶναι κοινὴ ἰδέα καὶ ὅχι πρωτότυπη ἡ διατύπωσός τῆς· δεύτερον πῶς οἱ τρεῖς τελευταῖοι στίχοι εἶναι γραμμένοι καὶ μετρεμένοι ἔτσι, ποὺ δύσκολα μπορεῖ νὰ ἱκανοποιηθεῖ ὁ νοῦς καὶ πολὺ δυσκολότερα ἡ ψυχὴ. Τὸ ἐκεῖ καὶ τὸ αὐτὸ μπλέκονται σὲ τρόπο κοινωστικό: «Κι' ἔκειδ' ποὺ μέσα του ἄγνους κολλημιστὴς πηδοῦσα — γιατί μ' αὐτὸ τὸ σῶμα σου, ὅμι! θολὸ νὰ φτιάσεις — χωρὶς σὲ Σένα ἐκεῖδ' νὰ βρῶ ποὺ μὲς σ' αὐτὰ ζητοῦσα; Ποῖο εἶναι τὸ πρῶτο ἐκεῖο ποῖο τὸ δεύτερον καὶ ποῖα εἶναι αὐτὰ ποὺ μὲς σ' αὐτὰ ζητοῦσες; — κ. Π. Μπ. Ὅλο ὅλο θὲς νὰ πῆς πῶς ἡ Λενὸν Λιόνει σὺν τάγιοκέρ: παρομοίωση γνωστὴ καὶ χιλοειπωμένη. Ἐπειτα ἐκεῖνη ἡ «χίλια!» —κ. Ε. Ζαρ. Λάβαμε τὰ «Μυρῶνδια». —κ. Γ. Ε. Πάτρα. Δὲν καταλάβαμε πῶς ἐννοεῖς νάλλάξῃ κανίνας τάχικα του, δίχως νάλλάξῃ καὶ τὸν ὄνομά του. Ὅμως ἡ ὑπογραφή σου ἦτανε δυσανάγνωστη καὶ δὲν μπορούσαμε νὰ τὴ διαβάσουμε. —κ. Κ. Μαν. Ἡ ἰδέα σας κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀριστή. Πρέπει ὅμως νὰ φροντίσετε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ σας, ἀσφαλίζοντας καλὴ συνεργασία μελετώντας ἂν μπορεῖτε νὰ ἔχετε ἀρετὸς συνεργιστὴς γιὰ νὰ μποροῦν νὰ σκεπάζονται τὰ ἔξωδά σας. Λυποῦμαστε ποὺ δὲν εἶναι δυνατό νὰ βοηθῶμε περισσότερο, γιατί ὅτε χῶρο καὶ ὅτε χρόνον δυστυχῶς ἔχουμε· μὰ θανατοῦ λέμε πῶς ἕνας στίχος εἶναι βαρὺς νομίζουμε πῶς καὶ μπορεῖ νὰ σὲ ὠφελῇ· ἐπίσης ὅταν λέμε πῶς εἶναι σκοτεινὸ τὸ νόημα. Θὰ πῆς πῶς τὸ σκοτεινὸ νόημα τὸ ἔχουμε καὶ πολλοὶ μεγάλοι, ἡ ποὺ λέγονται μεγάλοι· συμφωνοῦν μὰ ἐμεῖς τὸ θεωροῦμε γιὰ ἐλάττωμά τους· καὶ σοῦ συσταίνουμε νὰρρίσεις τοὺς ἄλλους μὲ τὰ καθαρά λόγια, καὶ ὅσοτερα βλέπεις. —κ. Π. Βασ. Δεχτό! —κ. Ἡλία Χ. Πρέπει νὰ καταγίνεις κομμάτι περισσότερο ἀκόμα. Ὅσοσο εἶναι μερικὲς στροφές ποὺ μᾶς ἀρέσουν· σὺν καὶ τούτῃ:

Μέσα στὴν ὁμορφὴ βραδιά, πονῶ γλυκιά, πονῶ διπλά·
κι' ἀναζητῶ στὴ μοναξιά
τὸν πόνο νὰ σκαλίσω,
γιὰ νὰ ματώσω τὴν πληγὴ
καὶ νὰ πονέσω λιὸ πολὺ.

κ. Α. Ἐργ. Αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνεις, δείχνουν πῶς καταλαβαίνεις ἀπὸ στίχο· μὰ πρέπει νὰ προσπαθήσεις νὰ γράφεις λιὸ πρωτότυπα καὶ λιὸ ὁμορφα. Ἐκεῖνο «τὸ βράχο τ' ἀφανὸν» ἀπὸ τὸ βράχο τὸ ν' ἀφανὸν» δὲν ἐπιτρέπεται.

—κ. Β. Παύλ. Τὸ περὶ γρήγορα τὸ θέμα σου, στὴ Νίκη. Τὸ σπουδαιότερον κομμάτι ἔπρεπε, θαρροῦμε, ἐδῶ νὰ ἦταν ἀπὸ κεῖ ποὺ ἀρχίζει νὰ διηγῆται τὴν ἱστορία τῆς, ὡς ἐκεῖ ποὺ φύγεις, χωρὶς κτλ. Αὐτὸ ὅμως ἴσα ἴσα τὸ περὶ ἀπάνω ἀπάνω, καὶ μάλιστα μὲ μερικὲς στίμπες ὅπως εἶναι: «Μ' ἄφισε! ἓνα πρῶτ' ἔφυγε χωρὶς νὰ γυρίσῃ πιά, παρὼντας μαζί του ὅ,τι πολὺτιμο εἶχε! τὴν Παρθενία μου.» Ἔτσι δὲ μιλάει μιὰ κοκκότα· ἔτσι μπορεῖ νὰ μιλάει μιὰ δασκάλα, τοῦ παλίου καιροῦ, γεροντοκόρη, γιὰ καμὴν ἄλλη συναδέρφισσα ποὺ παραπάτησε! —κ. Βασ. Β. Μᾶς κάνεις τὴν χάρι νὰ μᾶς τὸ ξαναστειλῇς; Θὰ παρᾶστες, φαίνεται. Ἄ θὲς στείλῃς καὶ τὸ ἄλγιστό σου τὸνομα.